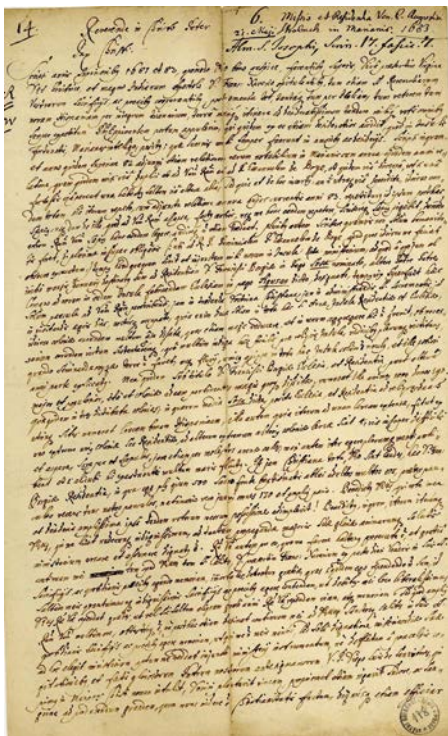

nazvaná později jeho jménem (Hirano et al., 1961 a, b). John Steele začal nemoc, o které samozřejmě věděl, podrobně zkoumat ihned po svém příchodu na ostrov v roce 1983. Velmi detailně vyšetřoval pacienty trpící touto poruchou, chodil do rodin, sestavoval rodokmeny. S překvapením zjistil, že u většiny pacientů s dominantním parkinsonismem je klinicky přítomen fenotyp, který dobře znal: **progresivní supranukleární paralýza, PSP-P**. Jako první použil označení, které se později stalo univerzálním: „**ALS/PDC complex of the island of Guam**“ (Steele et Guzman, 1987).

Spolu s detailním klinickým a patologickým popisem onemocnění šla i snaha o objasnění jeho původu. Při studiu pramenů se zjistilo, že zmínky o podobné nemoci obsahují již autografy jezuitských misionářů, kteří působili na Marianách v 17. století, konkrétně šlo o autograf „**Circa Mores Incolarum**“ Fra. Augustina Strobacha (1646–1684), kněze původem z Jihlavy. Strobach se narodil do bohaté obchodnické rodiny a studoval na olomoucké univerzitě, kde promoval na filozofické a později teologické fakultě v letech 1666 a 1670. Ve svých 21 letech vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova a po promoci řadu let vyučoval na jezuitských gymnáziích ve Znojmě, Litoměřicích

Obr. 5. Titulní strana Strobachova autografu „*Circa mores incolarum*“ z roku 1683 (se svolením Národního archivu v Praze)

a Uherském Hradišti. Poté požádal o vyslání na misií a po dvou letech přípravy byl v roce 1681 skutečně vyslán na Mariánské ostrovy. Vyplul z Janova a přes Cádiz a mexický Veracruz dorazil na Filipíny, kde po zbytek roku studoval na tamější univerzitě, na jaře dalšího roku se nalodil na „manilskou“ galeonu, na které potom doplul až na ostrovy Rota a Guam. Strobach na Guam působil necelé 3 roky, v roce 1684 při velkém charomorském povstání byl při útěku z Guam na ostrov Rota dostižen na ostrově Tinian, kde byl místním náčelníkem rituálně zabit a sněden (Zavadič, 2011).

Strobachův report byl určen pro jezuitského generálního provinciála v Manile a je považován za první etnografickou zprávu o Mariánských ostrovech. Strobach se v něm

ale nad rámec etnografie věnoval i nemocem domorodců a jejich léčbě, jezuitští misionáři totiž měli i jisté medicínské vzdělání, většinou nabyté na jezuitských univerzitách (Strasser, 2020). Část textu, kde badatelé nacházejí náznaky zmínky o „podivné“ nemoci, kterou Strobach předtím zjevně vůbec neviděl (a zřejmě o ní ani neslyšel) zní:

„*Sic item sibi persvaserat glires, muscas ceterasque calamitates ac infirmitates cum navibus huc advectas, illo ad hoc sibi persvadendum adducti argumento, quod a navibus domum reduces plerumque catarrhus oculorum redierint, navibus id adscribendo et non potius inconditis suis clamoribus ac vocibus, navem integris atque diabibus ac noctibus circumnavigando, in summo solis aestu et qualicunque demum aurae ac aeris intemperie.*“ (Obr. 5 a 6).

Obr. 6. Strana Strobachova autografu „*Circa mores incolarum*“ z roku 1683 s vyznačeným odstavcem, který je citován v textu (se svolením Národního archivu v Praze)

